

A NÉP BARÁTJA

(18. Röpiv.)

BÁTHORY SÁNDORTÓL.

Kedves Polgártársaim!

elette fontos dolgoknak jutottunk tudomására, utóbbi beszélgetésünk óta. Ezeknek egyrésze különösen olyan, mely ugyyszólván életkérdés, édes hazánk jövőjének megoldásában. — Említettem közelebb, hogy a felsőház elnöke gr. Apponyi György s a képviselőház elnöke Ghiczy Kálmán voltak meghívva az országgyűlési fölíratnak ő Felségéhez leendő benyújtásával. A tisztelt hazafiak immár visszatértek e küldetéseikből, még pedig mitsem végezhetek a feliratban tárgyalt törvényes jogainkat illetőleg; a felterjesztett levél vissza utasított, mert a császári leirat szerint nem Magyarország törvényes királyához címzett volt, melynélfogva a császári leirat melyet báró Vay és Zsedényi tanácsos is aláírtak azt az izenetet tartalmazza, hogy a felirat oly alakban terjesztessék fel, mint az 1790-diki koronázó országgyűlés alkalmával történt, hogy a feliratnak elfogadása a korona méltóságának és az öröklött uralkodói jogoknak kellőleg megfeleljen. Az országgyűlés rövid idő alatt tanácskozni és határozni fog a leirat folytán s annyi bizonyos, hogy ha netalán tesz is, lényeges változást tenni nem szándékozik azon, mert a felirat nyíltan kimondja, hogy a magyar király csak koronázás által lesz törvényes magyar király; míg a császári leiratban császári jogok sértésének vétetik az, hogy nem „Magyarország örökös királyához” intéztetett. Egy külföldi lap írja, hogy a bécsi idegen kö-

vetek is a felirat elfogadása ellen így nyilatkoztak: ha a császár, a magyar országgyűlés feliratát elfogadja, e tétével nyilván maga elismeri, mikép nem törvényes királya magyarországnak s az európai udvarok is ki mondhatnák törvénytelenységét.

Ily nehéz és felette aggasztó a helyzetet mind két részről, — míg azonban annak idejében tudatnám az országgyűlés munkálódását, nézzük mik a

Hazai hírek?

— Horvát szomszédainknak Zágrábban folyó országgyűlésében folytonosan tart a vitatkozás a fellett: vajjon egyesüljenek-e Magyarországgal vagy nem. A június 21-diki ülésükben b. Hellenbach igen szép beszédet tartott arról, mennyire kívánja a Horvátok érdeke, hogy velünk egyesüljenek. Felhozta azt is, hogy a magyarok még egy nemzetiséget sem nyomtak el, de igen is a németek. Hasonlóul nyilatkozott Szalopek nevű képviselő, — ki azt is hozzátette, miszerint önállóságokat a bécsi kormány ellenében a magyar nemzet támogatása nélkül meg nem védhetik. Marinovich is e véleményben volt s kifejté, hogy a horvát nemzetiség csak a Magyarországgal való egyesülés folytán fejlődhetik ki. A magyarok — ugymond — mindig a szabadságért küzdöttek s nekik köszönhető az is, hogy Horvátország most némirészben visszakapta régi intézményeit. — Csak rá térnek Horváth testvéreink is, hogy jobb Magyarországgal egyezőleg barátságban lenni, mint ok nélkül ellenségeskedés által anélkül gyöngélni, vagy épen elveszni.

Verner László honvédszázados elhunyt; június 29-kén Biharon történt végtisztességtétele, temetése. A környékből a kiszenvedettnek bajtársai di-

szes eltakarítására sereglettek össze. Kedves honvédek! kik eltemetétek a dicsőült porait: hidjétek el, hogy lesz még feltámadás!

— Csorván a rábaközi lelkes közönség az 1849 év június 13-án elesett honvédek emlékére granit szobrot emelt. A debreczeni 1849 év augusztus 2-án történt csatában elvérzett bajnokok emlékére is, kik 80 ezer orosz ellen oly hősileg küzdöttek, — hiszem hogy általános egy ily szobor fog állíttatni?

— Egy bécsi ujság az osztrák 1862-dik évi költségvetésből azt tünteti ki, — hogy a lehető bevétel a kiadás, szinte százkilencz millióval fogná meghaladni.

— Halil pasa, az égyiptomi alkirály öccse, Pesten múlt.

— Győrmegeből — írják, hogy — Győr várost oda nem számítva az osztrák hadseregben 1392 egyén szolgál, különböző ezredekbe osztva. És szám után ítélve, magyarországból, több mint háromszáz-ezer katona szolgál!

De lássuk már azt is, hát

A külföldön mi ujság van?

Garibaldi élete ellen gyilkossági merénylet fedeztetvén fel most újból, a Caprerában kiszállókat jobban szemügyre veszik s az olasz kormány intézkedett, hogy a szigeten senki neszálhasson ki, a parancsnok tudta s akarata nélkül. Bizony drága is ennek az embernek az élete.

A Francia császár elismerte Viktor Emanuelt olasz királynak. Ricasoli miniszter ezért köszönő levelet írt Napoleonhoz. Párisi tudósítás szerint nem jó neven vették ez elismerést Bécsben, kivált azért, mert megvárták volna, hogy Napoleon velenczét illetőleg, teszen egy kis megjegyzést illetőleg kivélt az elismerés alkalmakor.

Londonban a Temse partján Scovell angol nagy kereskedőnek öt és hat emeletes mintegy három holdnyi térségen fekvő raktára június 22-kén meggyuladt s olthatatlanul égett. A tűzvész iszonyu lett. Több ezer láda thea, gyapju, selyem ezernyi meg ezernyi mázsa cukor, vaj, olaj, szalonna, sajt, fagyu, terpentinszesz, 15 ezer hordó salétrom izzó tűz tengerré vált; a romok közül a lángok felfel csapván, melegtől ércz és kő együvé olvadt. Isteni gondviselés, hogy nem volt szél, mert különben a tűz okozta forróság mértföldekre elhamvasztandott mindent; hogyne, mikor a tűz 30 mértföld-

nyire is ellátszott! Hány ember találta halálát? még nem tudni. Annyi bizonyos, hogy a kár 20—30 millió forintnyi és hogy a tüzet kender gyuladás okozta. Minállunk egy ilyen kár országos szerencsétlenség volna, míg ott csak veszteség.

A római pápa veszélyesen beteg, felgyógyulásához nincsen remény. Hiába, aki csak pápaszemet visel — halandó.

A kölni ujság szerint európai congressus alakításáról van szó, hozzá tevé azonban, hogy ez akkor leend ha az olaszkirályságot Orosz- és Poroszország elismerte. Aligha a Dunavíz állás felől tanácskoznak ott?!

Abdul-Medsid töröksultán halálával, Abdul-Aziz lépett jelenleg a trónra. Az ujsultán alattvalóinak vallás és nemzet különbségre tekintet nélkül üdvös ujításokat ígér. E szultán francia nevelésben részesült s ismeri a kül politikát s irodalmat. Legelső intézkedése az volt, hogy 75 millióról 12-re szállította a házi kiadásait s udvar tartását. (Megis élhet abból egy becsületes ember szépen.) Egy feleséget tart, ez is cserkesz családból való.

Angliában nagyban gyűjtik Garibáldinak a pénzt. Ugy hiszik, hogy e pénzalap Velencez megátámadtatására fog fordíttatni.

De ne hagyjuk el még a javát. Egy külföldi ujság szerint a magyar-menekültek külföldön egy kibocsátványt szándékoznak közzé tenni, melyben azt nyilatkoztatják ki, miszerint Magyarországnak Ausztriától egészen elkell szakadnia. S a mellett fognak nyilatkozni, hogy minden magyarországon lakó nemzetiségekkel egyet értsenek.

A Magyarnemzet 1849-dik évi vértanuinak életrajza.

III. Gróf Vécsey tábornok.

A hannover huszároknál mint százados szolgált s császári kamarás vala, midőn az 1848. év tavaszán ő is a honvédek sorába lépett s az ellenünk fegyvert fogott ráczok ellen küzde. Bátorsága, ügyessége s jeles hadi tudománya folytán csakhamar tábornoki rangra emelkedett. Midőn Vetter — a most Londonban lakó — Aradot odahagyta, ennek vivását ő vette által s 14 napig folytonosan löveté. Sokszor tettek eközben a császáriak erős ki-

rohanást, de a vitéz tábornok mindannyiszor diadal-
al visszaverte őket.

Midőn Aradvára 1849 június 29-kén magát
megadta, Vécsey, Temesvárra rendeltetett.

Az öreg Bem tábornok itt azon tanácsot adá
neki, hogy a várat ne ezernirozná, miután valószí-
nűnek látszik, hogy annak őrsége az akkor ural-
kodott betegség miatt nemsokára feladja magát.

De Vécsey másképp gondolkozott s folytonosan
bombáztatá a várat, a kitörni törekvő császári kato-
naságot visszavisszaverte. Nem egyszer vívott ut-
czai csatát is s a győzelem mindannyiszor az övé
volt. Iszonyu nagy sánczokat ásatott s löporát és
ágyuit észrevétlenül csempésztette oda.

Öt hónapig példátlan kitartással és lelkesedés-
sel vívatott a vár. Volt idő, midőn 8 napon át éjjel
nappal lövetett az. Nem volt ház, mely sérülést ne
szenvedett volna. A császáriak az ugynevezett
gyárvárosból is kiszorítottának, melyet honvé-
deink szuronysegezve vettek be.

Augusztus 6-kán lőn a vár felszabadítva Hay-
nau hadserege által, ki tetemes lovassággal a kapuk
alá nyomult. Az azokat védő néhány honvédszázlő-
al azonban nem vala képes az oly nagy számmal
előnyomult ellenséget feltartóztatni annyival inkább
mivel Schlik is megérkezett Vinga felől hadsapatával.

E csata honvédeinkre nézve szerencsétlenül
űtött ki. Gr. Vécsey 4000 emberrel Kiszetonál fog-
lalt állomást, honnan Bem, Soborsin irányában küldé
Vécsey azonban Tótváradnál 42 ágyut vesztvén,
Boros-Jenőnél augusztus 19-kén az orosz hadse-
reg előtt letette fegyverét.

Bátor hadvezér s jó hazafi volt.

Ő is az aradi gyászos napnak szerencsétlen ál-
dozata lett s bitófán végezte életét, melyet a csaták
istene annyi vészben zivatarban megóvott. Áldás
legyen emlékezte e férfinak is, ki hazánk óltal-
mazásaért vértanúságot szenvedett!

A magyarok istene.

Féire, kislelkűek, a kik mostan is még

Kétkedni tudtok a jövő felett.

Kik nem hiszitek, hogy egy erős istenség

Őrzi gondosan a magyar nemzetet!

Él az a magyarok istene, hazánkat
Átölelve tartja atyai keze;
Midőn minket annyi ellenséges század
Ostromolt vak öhvel: ő védelmezte.

Az idők, a népek éktelen viharja
Eltűjt volna minket, mint egy porszemet,
De ő szent palástja szárnyat ránk takarta,
S tombolt a vihar, de csak fejünk felett.

Nézzetek belé a történet könyvébe,
Mindenütt meglátni vezérnyomdokát,
Mint a folyóvízen által a nap képe,
Áthúzódik rajta arany híd gyanánt.

Igy keresztül éltünk hosszú ezer évet;
Ezer évig azért tartott volna meg,
Hogy most, a midőn már elértük a révet,
Az utolsó habok eltemessenek?

Ne gondoljuk ezt, ne káromoljuk őtet,
Mert káromlás, róla illet tenai fel,
Nemhogy egy isten, de még ember sem űzhet
Ily gúnyos játékot gyermekeivel!

A magyar nemzetnek volt nagy és sok vétke,
S büntetéseit már átszenvedte ő;
De erénye is volt, és jutalmat érte
Még nem nyert... jutalma lesz majd a jövő.

Él a fogsz hazám, mert élned kell, ... dicsőség
És boldogság lésszen a te életed, ...
Véget ér már a hétköznapi vesződség,
Várd örömmel a szép derült ünnepet!

Petőfi.

Városi ügy.

A követválasztás megtörtént, de eredményte-
lenül. A hat—nyolczszázra menő választók közül
alig háromszáz ember volt jelen a választáson s
ezeknek legtöbb része nem is várta be a 2-dik szá-
vazást: eltávozott. Amiért is a gróf Degenfeld
Imre ur lemondásával országgyűlési követül aján-
lott érdemes polgártársunk Oláh Károly ur, ha-
bár 42 szavazattal és törvény kívánta módok meg-
tartása mellett választatott is meg: oda nyilatkozott,
mikép a választó kerületet a mondott szavazat mennyi-
ség mellett nem képviselheti, vissza lép. És így
követünk nincsen, pedig kellene, hogy a bekövet-
kezhető nehéz napokban legyen, ki hiven képví-
seljen bennünket. — Ezt ohajtotta s egyedül azért
szóllalt fel már nehányszor a Nép barátja!

Legújabb hírek.

Reichberg gróf a bécsi urakházában (arcichsrathban) július hó 2-kán a magyar országgyűléshez intézett cs. leirat felett jelentést tévén, Clam-Gallas gróf állott elő azon indítvánnyal, jelentse ki a ház jegyzőkönyvileg, hogy a császár ö Felsége méltósága és jogai ellen intézett minden sértés, az egész birodalom megtámadásának fog tekintetni, melynek visszautasításában ö Felsége nemcsak e ház, de bizonyosan valamennyi hűnépe áldozatkészségére számolhat. Ez indítványt a ház elfogadván: Hartig gróf a jelen pillanatot oly fontosnak s a magyar országgyűlésnek feliratban kijelentet tettét, oly ünnepélyesnek mondotta, hogy nem tartja elégségesnek pusztán a felett a jegyzőkönyvi kijelentést, hanem azt hozta indítványba, hogy fejezze ki a ház ö Felségéhez intézendő feliratban érzelmét: örvendeztesék meg — ugymond — ö Felségét, azon kijelentéssel, hogy a birodalomnak Lajthán onnani része (a tulajdonképeni németiség) készen áll, Magyarországot mindazon eszközökkel, melyeket észszerűnek fog ö Felsége látni, észére téríteni s minden intézkedéseket teljes erejével támogatni. A ház ez indítványt pártolta s ujabban az határozatott, hogy az érzelmeket a ház élőlőszóval adja át.

Ugyanesak a birodalmi tanács felsőházának e hó 3-kán tartott ülésében az elnök jelentést tett a fentebbi határozat tudtuladásáról hogy t. i. a császár úgy nyilatkozott, mikép szilárdan el van határozva a Magyarországgal való viszony rendezeténél változatlanul ragaszkodni a Május hó 2-diki trónbeszédben kijelentett akaratahoz. Akor pedig az mondatott, hogy az egységes és feloszthatatlan ausztriai császárság alapját tevő folyó év február hó 16-kán kiadott alaptörvényt teljes hatalmával és erejével védelmezni és minden megtámadást visszautasítani fog. (L. Népbarát 9. sz.)

Turinból távirták (telegraphirozták) hogy Ricasoli kinyilatkoztatta, mikép Olaszország nem

csak a jelen nemzetiterület védelmezése végett fegyverkezik, hanem azért, mert azt ki is akarja egészíteni és természetes határait vissza állítani. Kijelentette, hogy ausztriát kivéve, az előkelőbb hatalmakkal megnyugtató viszonyban állanak. Utálattal tiltakozik Róma és Velence átengedése ellen. Első gondunk — ugymond — Róma legyen, mert ott kell az ármánykodás és cselszövés tüzhelyét elrontani és innen fog ut nyilni Velenczébe is, a római szentszék illetőleg egyháznak világi hatalom helyébe szabadságot és függetlenséget adván. Ez alkalommal körülbelől 500 millió államkölcsön részben megszavaztatott hadi és tengerészi szükségekre. — Ezekből világosan kitetszik, hogy ausztria és olaszország közt, csak — és rövididőn bekövetkezendő háboru fog kifejlődni.

Az Angol alsóháznak július 3-kán tartott ülésében elhatározatott, hogy a lengyelek ügyében Angol, Orosz és Francia országközt 1831-ben s a krimiai háboru alatt folyt levelezés elővételssék. — Ezeknek is kellene szegényeknek egy kis jó, de még nekünk is ám!

Kossuth nagy hazánkfia jelenleg egész családotul a cossitai vizgyógyintézetben. Biella mellett tartózkodik.

A Pestinapló czimű hirlapot egy levelező arról értesíti, hogy minden cs. adóbiztos és társa az ellenőr, az adó erőszakos behajtásaért tizezer forintot kap jutalmul és még ezenkívül napidiját! Nem lesz azért azon áldás.

Gyöngyösön a mult hó utólján nagy tűz volt, 97 ház égett le. Báresak biztosították volna szegények idejében, most nem volna némely része eszerencsétleneknek koldulás után járni.

Az orosz érdekek brüsseli közlönye szerint az angol-osztrák politika Sz.-Péterváron oda működik, hogy az orosz kormányt a francia szövetség megtörésére bírja.

A követválasztás e folyó hó 14-kén Vasárnap d. e. 10 órakor a városháznál fog megtartatni.

Ára 6 kr. o. é.

 Azon tisztelt olvasók, kik e Népbarátját rendesen jártni kívánják, küldjenek 15 számért: 90 krt., 10 számért: 60 krt., Nagyujtuzára 1609. szám alatt lakó Báthory Sándorhoz, ki az így megrendelt számokat, kinek-kinek házához mindig pontosan megküldeni fogja, tüstint megjelenésük után.

Debreczen 1861. Nyomatott a város könyvnyomdájában.